7/4689

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.005/031/0164 14/02/2005

Konu : **Soru Önergesi**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 27.01.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4689-8977/27757 sayılı yazısı.

Kırşehir Milletvekili Sayın Mikail ARSLAN tarafından tevcih edilen 7/4689 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım ilişkili kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığından alınan 10.02.2005 tarih ve A.01.1.RTÜ.0.01.06.05/0286/0001422 sayılı cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Yazı (4 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

Tel : 419 22 46-47-50
Faks : 419 22 43

7/4689

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
İzin ve Tahsisler Dairesi Başkanlığı

SAYI : A.01.1.RTÜ.0.01.06.05/0286
KONU : Yazılı Soru Önergesi **0001422** 16 Şubat 2005

DEVLET BAKANLIĞINA
(Sayın Prof. Dr. Beşir ATALAY)

İLGİ : a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 27/01/2005 tarih A.01.GNS.0.10.00.02–7/4689-8977/27757 sayılı yazısı.
b) 27/01/2005 tarih ve B.02.0.005/031/0164 sayılı yazınız.

İlgi (a) ve (b) de kayıtlı yazıya konu Kırşehir Milletvekili Sayın Mikail ARSLAN tarafından Sayın Devlet Bakanı Prof. Dr. Beşir ATALAY'a tevcih edilen yazılı soru önergesine ilişkin bilgiler aşağıda açıklanmıştır.

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 8'nci maddesinde; "Ön şartları yerine getirmiş müracaatçı kuruluşlara, tarafsızlık ve hakkaniyet ölçüleri dahilinde yayın izni ve lisans vermek, ulusal, bölgesel ve yerel planlamalardaki kanal ve frekans bantlarının Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu eliyle kullanılan kanal ve frekans bantları dışında kalanların en az %50'sinin zaman paylaşımlı ve bölgesel dengelere uygun biçimde kullanımını gözeterek kanal ve frekans bantları tahsis etmek"; "Yurt içinden yayın yapacak kamu ve özel radyo televizyon kuruluşlarının yayın izni ve lisans talebinde bulunabilmek için yerine getirmeleri gerekli ön şartları ve standartları Avrupa Sınır Ötesi Televizyon Sözleşmesi ilkeleri göz önüne bulundurularak tespit etmek ve kamu oyuna duyurmak", "kanal ve frekans bandı tahsisinde gerekli şartları ve tahsis hakkı alanların yayına geçme süresini ve radyo ve televizyon istasyonu kuranların ödeyecekleri yayın izni ve lisans ücretlerini ilgili Yönetmeliklerle belirlemek"; "bu Kanun ve Avrupa Sınır Ötesi Televizyon Sözleşmesi ilkelerine uygun biçimde çalışma ve faaliyetleri ile düzenlemeleri hazırlamak" Üst Kurulun görev ve yetkileri arasında sayılmıştır.

Yasanın 16'ncı maddesinde "kamu ve tüm özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile yayın izni ile lisansı vermek ve bu tahsis ve izni iptal etmek yetkisinin münhasıran Üst Kurul'a ait olduğunu; 17'nci maddesinde, ulusal kanal ve frekans bandı planlamalarındaki kanal ve frekans bantlarının dörtte birinin Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edileceğini, geriye kalan ulusal, bölgesel ve yerel kanal ve frekans bantlarının yarısının tam gün üzerinden diğer yarısının ise istek halinde zaman paylaşımlı ve gerekirse dönüşümlü olarak tahsis edileceğini, tahsis süresinin beş yılı aşamayacağını" hükme bağlamıştır.

Radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesine ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin esas ve usuller belirlenirken; Yasanın yürürlüğe girmesinden önce fiilen radyo ve televizyon yayıncılığına başlamış olan özel kuruluşların durumu da dikkate alınarak yeni hukuki duruma ve uygulamaya intibaklarına ilişkin düzenlemeler de yapılmıştır.

Bu kapsamda Yasanın 5'nci maddesinde, Üst Kurulun oluşumunu takip eden en geç 4 ay içinde, öncelikle ihtiyaç duyduğu kanal ve frekans bantları planlamasını yaptırması; geçici 6'ncı maddesinde Üst Kurulun, kendi oluşumu ile yayın izni ve lisansı vermeye başlayacağı tarihe kadar geçecek süre içindeki radyo ve televizyon yayınları rejimini ilgilileri için kazanılmış hak teşkil etmeyecek şekilde ayrıca ve öncelikle düzenleyeceği hükme bağlanmıştır.

3984 sayılı Yasanın yürürlüğünü takiben 10.03.1995 tarih ve 22223 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Radyo ve Televizyon Kuruluşlarına Kanal veya Frekans Tahsisi Şartları ve Bunlara İlişkin İhale Usulleri ile Yayın Lisansı ve İzni Yönetmeliğinin 4'ncü maddesinde "Üst Kurul'un, yasalara ve bu Yönetmeliğe uygun olmak koşuluyla 3'ncü maddede tanımlanan yayın hizmetlerinden birinin kurulabilmesi için "lisans" verebileceği"; 5'nci maddesinde "ulusal, bölgesel ve yerel ölçüde yayın hizmeti vermek isteyen, Kanun'da ve ilgili Yönetmeliklerce öngörülen özelliklere sahip olan kuruluşların, yayın şebekesi veya istasyonu kurmak ve işletmek için bu Yönetmelikte belirtilen şekilde Üst Kurul'a yazılı olarak başvuracakları"; 13/b maddesinde "başvuruda bulunan kuruluşların sayısının birden fazla ve bu taleplere karşı tahsis edilebilecek kanal veya frekans sayısının bir veya birden fazla olması halinde; kanal veya frekans ihalesi yapılacağına dair yazılı bildirimin kuruluşlara tebliğ edilerek Üst Kurul'ca tespit edilen gün, saat ve yerde sıralama ihalesi yapılacağı" esası getirilmiştir.

Bu esaslar dahilinde Üst Kurulumuzca 21 Eylül 1997 tarihinde "sıralama ihalesi" duyurusunda bulunulmuş ve 29-30 Eylül 1997 tarihinde "sıralama ihalesi" yapılmıştır. Ancak, Başbakanlık'ın 04.12.1997 tarih ve 01-51/02873 sayılı Talimat'ları üzerine ihale işlemleri durdurulmuştur.

Yukarıda sözü edilen Başbakanlık Talimat'ın da belirtilen hususlar dikkate alınmak suretiyle, Radyo ve Televizyon Kuruluşlarına Kanal veya Frekans Tahsisi Şartları ve Bunlara İlişkin İhale Usulleri ile Yayın Lisansı ve İzni Yönetmeliğinin Geçici 3'ncü maddesine dayanılarak, yasal düzenleme yapılmadan önce yayında olan kuruluşlara lisans verilebilmesi için 02.04.2001 tarih ve 24361 sayılı Resmi Gazetede "T1 Tipi Ulusal Televizyon Yayın Lisansı Almak Üzere Başvuran Kuruluşlara Kanal Tahsisini teminen Kanal Tahsisinde Esas Alınacak Sıralama İhalesi" duyurusu yayınlanmış ve buna ilişkin şartnamenin 2'nci maddesinde ihalenin, ilgili mevzuat uyarınca ulusal düzeyde televizyon yayını yapmak için "T1 Tipi Ulusal Yayın Lisansı" almak üzere 28 Nisan 1995 tarihine kadar Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna başvuruda bulunan özel televizyon kuruluşlarını kapsadığı belirtilmiştir.

Ancak, bu şartname yayın kuruluşları tarafından açılan iptal davaları sonucunda Danıştay 10. Dairesinin 20.05.2002 tarih ve E: 2001/892, K: 2002/1651 sayılı kararıyla, "davalı idarenin ön şartları yerine getirmiş müracaatçı kuruluşlara, tarafsızlık ve hakkaniyet ölçüleri dahilinde yayın izni ve lisansı vermekle görevlendirildiği, Ulusal Yayın Frekanslarındaki bir kanal için usulüne uygun birden çok başvurusu olması durumunda da kamuya en yararlı teklifin oluşturulabilmesi için ihale usulünün uygulanması gerektiği, geçiş döneminin hala tamamlanamadığı dikkate alındığında yasanın yürürlüğe girdiği 24.04.1994 tarihinden sonra kurulan yayıncı kuruluşların yayın lisansı başvurularının değerlendirmeye alınmamasının yasanın yürürlüğe girmesinden önce fiili durum yaratarak yayına başlayan kuruluşlar lehine bir durum yaratacağı ve bunun yasanın amacına aykırı bir uygulama oluşturacağı, bu durumda yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan başvuruların

değerlendirilip, durumları uygun görülenlerin başvurusunun kabul edilmesi gerekirken yayıncı kuruluşların 28 Nisan 1995 tarihine kadar başvuruda bulunmuş olmak koşuluyla sınırlandırılmasında hukuka uyarlık bulunmadığı" gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Açıklanan süreç nedeniyle, halen hiçbir kuruluşa karasal yayın lisansı ve izni verilememiş olup; yayın kuruluşları Kanun'un Geçici 6'ncı maddesi kapsamında yapılan düzenlemeler çerçevesinde yayınlarını sürdürmekte iken; 3984 sayılı Kanunun 24'ncü maddesi 4756 sayılı Kanun'la değiştirilmiş ve; "Türkiye'de ulusal, bölgesel ve yerel çapta TV kanal ve radyo frekans planları ile radyo ve televizyon yayınlarına esas olan frekans bantları ile ilgili çalışmalar yapma yetkisi, 2813 sayılı Telsiz Kanunu uyarınca Telekomünikasyon Kurumuna ait olacağı,

Telekomünikasyon Kurumu, 2813 sayılı Telsiz Kanununa uygun olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak hazırlayacağı ulusal, bölgesel ve yerel çaptaki planları Haberleşme Yüksek Kurulunun onayına sunacağı,

Haberleşme Yüksek Kurulu, hazırlanan planı aynen onaylayabileceği gibi lüzum gördüğü değişikliklerin yapılmasını talep edebilir. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna ait radyo ve televizyonlar ile Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Meteoroloji Radyosu, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yayın yapan Polis Radyosuna ulusal, bölgesel ve yerel, radyo-televizyon bölümleri bulunan iletişim fakültelerine yerel bazda frekanslar ve kanallar ücretsiz olarak tahsis edilir. Kalan televizyon kanal ve radyo frekansları, belli bir plan dahilinde özel kuruluşlara kullandırılmak üzere Üst Kurulca ihaleye çıkarılır. Televizyon kanal ve radyo frekanslarının ne kadarının hangi takvime göre ihaleye çıkarılacağına ilişkin plan Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından saptanarak bu çerçevede ihaleye çıkarılmak üzere Üst Kurula bildirileceği,

Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna tahsis edilen TV kanallarından biri olan TRT 3'ten TBMM TV aracılığıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetleri, bir diğer kanaldan da açıköğretim yayınları yansıtılır. Türkiye Büyük Millet Meclisi faaliyetlerinin hangi ölçüde yansıtılacağına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, açıköğretim yayınları için ise eğitim programlarını hazırlamakla yükümlü kurumlar Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile birlikte karar verir. Yayın ile ilgili diğer hususlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu arasında bir protokolle belirlenir. Açıköğretim ve TBMM TV yayınlarından ücret alınmayacağı,

Telekomünikasyon Kurumu, Üst Kurulun bildireceği ve bu Kanun hükümlerine uygun olarak TV kanal ve radyo frekansı tahsis edilip, kablosuz radyo ve televizyon yayın izni ve lisansı verilen kuruluşlara TV kanal ve radyo frekans tahsislerini uygular, ulusal ve uluslararası alanda tescil ettireceği,

Ulusal ve uluslararası hava ve deniz seyrüsefer sistemlerine radyo ve televizyon sistemlerinden zararlı enterferanslar gelmesi halinde, Telekomünikasyon Kurumu can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürmemek amacıyla enterferansa sebep olan vericileri geçici olarak kapatarak mühürler ve sorumlular hakkında Türk Ceza Kanununun 391'nci maddesi hükmü uygulanır. Yapılan işlerin aynı zamanda Üst Kurula bildirileceği,

Haberleşme Yüksek Kurulu, 2813 sayılı Telsiz Kanunu gereğince Üst Kurul, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ve

7/4689

Telekomünikasyon Kurumu arasındaki koordinasyonun yanı sıra konuyla ilgili olarak Üst Kurula verilmiş görevlerin takibini de yürütür" hükümleri getirilmiştir.

3984 sayılı Kanunun 4756 sayılı Kanunla değişik 24'ncü maddesi uyarınca Telekomünikasyon Kurumunca hazırlanan Frekans Planları ile ilgili karar verme ve ihale takviminin belirlenmesi yetkisinin Haberleşme Yüksek Kuruluna verilmiş olması sebebiyle, Üst Kurul tarafından yaptırılan ulusal radyo ve televizyon frekans planlarının, bir hafta içinde Telekomünikasyon Kurumuna devredilmesi ve Telekomünikasyon Kurumunun ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak planları inceleyerek, gerekirse değiştirirken ve dört ay içinde Haberleşme Yüksek Kuruluna sunması Haberleşme Yüksek Kurulunun işi en geç altı ay içinde sonuca bağlaması ve evrakı RTÜK'e ulaştırması söz konusudur.

Yasanın 24'ncü maddesinde getirilen değişiklikle; 3984 sayılı Kanun'un Geçici 6'ncı maddesi çerçevesinde sürmekte olan geçici rejimin ihale yapılmak suretiyle sona erdirilmesinde Üst Kurulumuz dışındaki kurumlar yetkili kılınmıştır. İhalenin yapılabilmesi için Telekomünikasyon Kurumunun planları Haberleşme Yüksek Kuruluna sunması ve Haberleşme Yüksek Kurulunun karar alması gerekmekte olup, bu aşamalar sonucunda radyo ve televizyon sıralama ihaleleri yapılabilecektir.

Diğer yandan kanal ve frekans ihaleleri yukarıda açıklanan nedenlerle yapılamadığı için 3984 sayılı Yasanın Geçici 6. maddesi uyarınca müktesep hak teşkil etmemek kaydıyla ve ihaleler yapılıncaya kadar geçecek süre ile sınırlı olarak kanal ve frekansları kullanmakta olan kuruluşlardan ücret alınması hususunda Üst Kurul görüşünü Haberleşme Yüksek Kuruluna iletmiş olup, bu konuda Haberleşme Yüksek Kurulunun kararı beklenilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatih KARACA
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkanı